26.5.2025

Eduskunta

Maa- ja metsätalousvaliokunta

ASIA: (HE 40/2025 VP) HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI VESIHUOLTOLAIN MUUTTAMISESTA

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC) kiittää lausuntomahdollisuudesta ja esittää seuraavaa

- Hallitus esittää vesihuoltolain kokonaisuudistusta, jonka tarkoituksena on parantaa vesihuollon toimivuutta, varautumista ja hallintaa. Uudistus tuo mukanaan useita muutoksia, joilla on suora ja epäsuora vaikutus maaseudulla toimiviin yrityksiin.
- Erityisesti merkittävä muutos on nykyisten poikkeusten poistaminen kiinteistöjen liittämisvelvollisuudesta vesihuoltolaitoksen verkostoon. Tällä hetkellä taajama-alueiden ulkopuolella sijaitsevat kiinteistöt ovat tietyin ehdoin voineet välttää liittymisen. Lakiehdotuksen mukaan jatkossa lähes kaikki kiinteistöt, joilla on vesikäymälä ja jotka kuuluvat kunnan hyväksymään toiminta-alueeseen, ovat velvollisia liittymään vesi- ja viemäriverkostoon. Tämä voi tarkoittaa merkittäviä, kertaluonteisia investointeja maaseutuyrityksille – kuten maatiloille, maatilamatkailuyrityksille, käsityö- ja elintarvikealan toimijoille – joiden taloudelliset resurssit ovat usein rajalliset.
- SLC toteaa, että vaikka laissa säilytetään mahdollisuus hakea vapautusta liittymisvelvollisuudesta kohtuuttomien kustannusten vuoksi, on selvää, että ehdotetut muutokset lisäävät painetta liittämiseen ja siitä seuraaviin kustannuksiin. Arviot liittymiskustannuksista vaihtelevat tuhansista useisiin kymmeniin tuhansiin euroihin. Kunnille annetaan myös mahdollisuus periä maksu vapautushakemusten käsittelystä, mikä kasvattaa taloudellista kokonaisrasitusta.
- Samanaikaisesti vesihuoltolaitoksilta edellytetään entistä vahvempaa kustannusvastaavuutta ja läpinäkyvyyttä. Tämä voi johtaa vesimaksujen nousuun, erityisesti alueilla, joissa verkosto on pitkä mutta asiakasmäärä pieni – tilanne, joka on tyypillinen juuri maaseudulla. Tämä huolettaa SLC:tä. Vesihuoltomaksujen nousu lisää osaltaan yritysten käyttökustannuksia ja voi vaikuttaa maaseutuyrittäjyyden kannattavuuteen.
- SLC toteaa, että uudistus sisältää myös myönteisiä elementtejä. Kuntia velvoitetaan laatimaan vesihuoltosuunnitelmat ja päivittämään vesihuoltolaitosten toiminta-alueet säännöllisesti. Tämä parantaa pitkäjänteistä suunnittelua ja voi lisätä ennakoitavuutta myös yrityksille, jotka suunnittelevat laajennuksia tai investointeja. Lisäksi ehdotukseen sisältyvät varautumisvelvoitteet, kuten häiriötilanteiden hallinta ja vesihuollon riskinarviointi, parantavat huoltovarmuutta. Näillä on positiivinen merkitys etenkin eläintuotannon, kasvihuoneviljelyn ja muiden vesiriippuvaisten toimialojen toimintaedellytyksille.
- Ehdotuksessa kielletään kokonaan kuntien vesihuolto-omaisuuden myynti yksityisille toimijoille. Tämä rajoittaa kunnallisten vesihuoltolaitosten liikkumavaraa, mutta toisaalta säilyttää vesihuollon julkisessa omistuksessa. Asiakasomisteiset osuuskunnat säilyvät mahdollisina toimijoina, mikä on tärkeää maaseudun hajautetun palvelutuotannon näkökulmasta.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0

- SLC toteaa, että vesihuoltolain muutosehdotus lisää maaseutuyrittäjien taloudellista ja hallinnollista taakkaa erityisesti liittymiskustannusten ja mahdollisten maksukorotusten kautta. Samalla se tuo parannuksia suunnitelmallisuuteen ja huoltovarmuuteen, joilla voi olla positiivisia pitkän aikavälin vaikutuksia. On tärkeää, että lain toimeenpanossa otetaan huomioon alueelliset erot ja maaseudun erityispiirteet, jotta muutoksista ei muodostu kohtuutonta estettä elinkeinotoiminnalle harvaan asutuilla alueilla

SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND SLC R.F.

Jonas Laxåback, toiminnanjohtaja

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0